

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 18. svečana 1876.

List 7.

Pogovori.

VI.

Edini nauk, edina vera. Verskemu uku in vajam se mora dopustiti potrební čas.

Vprašanje. Prav jasno si mi dokazal zadnjič, da je Kristus postavil le eno samo Cerkev, ne pa njih več, kar je celo nemogoče. Kadar se kak nezadovoljnej v pravi Kristusovi Cerkvi iznevéri, se začne kujati, jo pobegne in gre, češ: „bom pa novo vero naredil!“ Tako vstajajo še dandanašnji krivoverstva, ki se hočejo imenovati „cerkve“, o katerih se pa o Kristusovem času še nikomur sanjalo ni. In v svoji prederznosti si prilastujejo iména „starih katoličanov“, „starovercev“, ali pa se smešno zovejo „nemški katoliki“, verci s „čistim evangelijem“ ali kaj enacega. Tacih vérskih ločin ali laži-cerkve je brez števila in vsaka hoče s pravo Cerkvijo imeti enake ali pa še večí pravice. Zato mi močno vstrezas s svojim razlaganjem o edinosti prave Cerkve; pojasni mi, prosim te, še to, kako je edinost bistveno in potrebno znamenje prave Jezusove Cerkve?

Odgovor. Bistvo te edinosti prave Cerkve je v tem, da je v nji edini nauk in edina vera, pa edina družba in edina vlada. Kristus je to edinost hotel, za njo prosil (po svoji človeški nator) nebeškega Očeta, in jo je tudi pridobil svoji Cerkvi. Z edinim naukom je Cerkev celota, taka celota, da se noben nauk odločiti ne more, vsi se morajo verovati; če bi kdo le en sam nauk zavergel, ni več celota, ni več edinosti. Edinost nauka tedaj tirja tudi edinost v verovanji vsega, kar je Kristus kakor vero razodel in učil. Edinost verne družbe pa zahteva, da se vsi verniki podveržejo svojim pravnim pastirjem in zlasti naj višemu poglavarju sv. Cerkve, ki je od Kristusa postavljeni stražnik čistega nauka.

V. Ta reč je sama po sebi že jasna, vendar bi v tako imenitni zadevi rad slišal, kako je Jezus res to hotel, da naj ima njegova Cerkev edinost v nauku in v verovanji.

O. Sv. pismo in besedno izročilo ima k temu toliko dokazov, da bi dolgo dolgo ne prišla na konec, ako bi se le nekoliko globokeje podala v razgovor o tej reči. Kristus sam je rekel, da prej naj bi „prešlo nebo in zemlja, kakor da bi odpadla le pika od postave“ (Luk. 16, 17). Od njegove postave tedaj, ki jo je apostojnom oznanoval, ne čerka ne smé odpasti, ne pritikati ali spremeniti se. Rekel je, da še druge ovčice bodo „njegov glas slišale“, ki jih bo v svoj ovčnjak pripeljal (Jan. 10, 16). Jezusov glas pa je njegov nauk, kar vsak vé, in to ni dvojin, trojin, deseteren ali celo mnogoteri

glas, ampak en glas, edini nauk. Tudi je molil Zveličar k nebeškemu Očetu za aposteljne, da bi bili „edini“, in rekel je: „Izročil sem jim častitljivost, ki si jo meni dal, da bodo eno, kakor smo mi eno.“ (Jan. 17, 20–22.) Ta častitljivost, ki je storila, da so bili aposteljni „eno“ ali „edini“, je Jezusov nauk. Ali ne kažejo na edino učenje tudi vse Jezusove prilike, s kterimi svojo Cerkev zaznamuje? Tu ti je eno poslopje, ena skala, na katero je stavljeno (Mat. 16, 18), eno gorušično zerno in eno drevo (Mat. 13, 31), en ovčnjak in ene vrata, skoz ktere se vanj gre, en pastir in ena čeda. Kako vendar bi bilo to mogoče, ko bi nauk ne bil edini, vera edina, ki jih veže. Spominjaš se gotovo tudi, kar sem ti govoril v poprešnjem pogovoru, to namreč, da bi bil Jezus sam seboj v nasprotji, ako bi bil učil enkrat tako, drugikrat zopet drugač, kar pa ni mogoče večni Resnici.

Ravno tako so učili aposteljni. Sv. Pavel zarotuje Korinčane v imenu Jezusa Kristusa, da naj en govor imajo (to je, en nauk), in ne terpé ločitve med seboj, temuč naj bodo popolnoma enih misel in enega duha (1. Kor. 1, 10). Efežanom piše: „Vi ste eno telo, en duh, kakor ste vsi poklicani k enemu upanju. En Bog, ena vera in kerst“ (Ef. 4, 4. 5). Galačanom pa zaterjuje: „Ako bi vam angel z nebes oznanoval druge evangelij, kakor je ta, ki ga jest oznanujem, taki bodi preklét; zakaj evangelij, ki sem ga vas jest učil, mi je razodel Kristus sam (Gal. 1, 6. 12).

Cerkveni očetje vsi so učili ravno tako. Sv. Atanazij pravi: „Pravi nauk je tisti, ki so ga nam očetje izročili. In znamenje pravih učnikov je, da so eno, in se ne prepirajo, ne med seboj, in ne s svojimi očeti.“ (De Decr. Nic. Syn. contr. Arian. n. 4.)

(Konec tega oddelka prih.)

Naznanilo

o bulgarskem misijonu redovnikov vstajenja Jezusa Kristusa v Adrijanopelnu za šolsko leto 1874–75.

V naznanilu za zadnje leto smo že omenili spremembo v našem vstavu. Sveti zbor v Propagandi je bil terdno prepričan, da bi bilo dokaj koristno bulgarsko duhovstvo v lastni domovini odgojovati ter je nam ukazalo in nas pooblastilo, da smemo s svojo pravico združiti tudi semenišče za bogoslovské nauke. Da spolnimo to naročilo rimske propagande, smo svojo šolo spremenili v gimnazijo, ktera ima zdaj prva dva razreda. Viši razredi prejšnje šole so po moči gimnazijskemu načertu primerjeni in se bodo ohranili, dokler ne bodo učenci sposobni za modroslovje.

Druga sprememba se je zgodila po prihodu preč. o. Kalinka, kateri so kot visitator celo minulo zimo pri nas prebili. Takrat smo imeli dve šoli v zvezi s primernimi notranjimi šolami, namreč bulgarsko za zedinjence, Bulgare, in Francosko za druge narodnosti. Ker smo pa napravili gimnazijo kot pripravnico za semenišče, smo videli, da nam ni moč dveh šol vzdrževati. In ker smo razun tega zavoljo množenja bulgarskih domačinov v notranji šoli mogli francosko notranjo šolo v njih prid opustiti, ne gledé na obilne dohodke (zakaj letno plačilo vsacega gojenca je znašalo do 500 frankov), torej smo bili prisiljeni francosko šolo razpustiti.

To spremembo sta bila sklenila misijonski vizitator in sprednik, in o. general so jo poterdili. Da bi pa vnanjim, ki se hočejo učiti tujih jezikov, ne vzeli prilike k temu, smo sklenili napraviti redne tečaje, v katerih se uči vsak dan nemški in francoski jezik, vsaki po dve uri na dan. Ta sprememba se je smela vstanoviti še le na koncu tekočega šolskega leta, in o tem sledi kratko naznanilo.

Minulo šolsko leto smo imeli 106 učencev, izmed katerih jih je bilo 58 v bulgarskem, 48 pa v francoskem oddelku. To število se je poleti znižalo na 72, in 68 jih je prišlo k letni poskušnji in slovesni razdelitvi daril. Francoska notranja šola je imela pozimi 18 gojencev in poleti 13, bulgarska pa poleti 32 in pozimi 30 gojencev. Razun tega je 10 bulgarskih gojencev samo čez dan ostajalo pri nas.

Bulgarska šola je imela razun začetnih razredov 1 gimnazijski razred in 4 razrede po stari vravnavi. Francoska šola je imela 3 razrede z več oddelki.

Letna poskušnja se je pričela 14. junija in je trpela 15 dni; 11. julija je bila razdelitev daril; bulgarskih učencev je bilo naj več obdarovanih in pohvaljenih. Ta dan se je slavil s petjem, z godbo, z deklamacijami in kazališkimi igrami v raznih jezikih. Šolsko slovesnost so končali preč. oče sprednik z govorom, v katerem so izrekli našo preserčno in iskreno hvaležnost dobrotnikom misijonskim za vse dobre ter naznanili obilno zbranemu občinstvu spremembo, ki se ima za novim šolskim letom.

Naša misijonska naprava ima 15 redovnikov, namreč, 8 mašnikov, 1 dijakona in 6 nedohuvnih bratov; razun tega ima 4 svetne učence in 4 posle.

Če pa prištevamo notranje učence, potem take, ki ostajajo čez dan pri nas, in tiste, ki jih misijon mora vsaki dan preživiti, šteje naša družina do 76 oseb. Ker so novospreobrnjeni starši naših bulgarskih gojencev sami siromaki, misijon njih otroke brezplačno vzdržuje in odgojuje. K tem stroškom prihaja še vzdrževanje dveh kapel: ena je za zedinjene gerke, druga za latince; v obeh je vsaki dan sv. maša, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pa slovesna Božja služba in pridiga.

Misijon je imel minulo leto naslednje stroške: za živež, kurjavo in svečavo čez 16.185 frankov; za obleko, perilo in obutev 6084 fr.; za ohranjanje hiš in za orodje 1406 fr.; za obe kapeli 1742 fr.; za bukve in druge šolske potrebe 1472 fr.; za plačo učiteljem 1837 fr.; poslom za plačilo 1197 fr.; za lekarnico in zdravilo 1066 fr.; za pošto in prevažanje 222 fr.; za izlete 262 fr.; za milošinj 555 fr.; za obdelovanje vinogradov 774 fr.; za razne druge potrebe, misijonske popotovanja itd. 1210 fr. (pri vsakem nekaj soldov več), torej skup 32.819 frankov. Ti stroški so za 76 ljudi, toraj pride na vsacega 431 fr. 80 c.; ker od te svote moramo vsakemu za živež, obleko, svečavo in kurjavo šteti 321 fr., ostane še 100 fr. za šolske potrebe, za lekarnico, za kapele itd. Ta poštév jasno priča, da v naši hiši ne trpimo zapravljenosti in nepotrebnih stro-

škov; tudi nam ne bo nihče v zlo jemal, da posameznosti omenjamo.

Razun naštetih stroškov smo imeli to leto še druge; kupili smo namreč zemljiše ter zidali prav priprosto orientalsko kapelo in borno semenišče. Stroški za zemljiše in delo so znašali 28.000 fr. in so za veliko presegli podpore, ktere so se nam delili v ta namen. Več pomoči, ki smo jih pričakovali, je bilo čisto izostalo, in to je napravilo velike zadrege, ktere smo minulo zimo živo občutili. Vse je naenkrat pošlo, denar, zaloga, in zbehal se je bil nekako tudi kredit, ki smo ga imeli pri svojih zakladalcih. V hudem mrazu 8—12 stopinj R. so bili očetje in bratje prav lahko oblečeni; naj huje nam je bilo pa to, ker v tej zadregi tudi naj potrebnjših reči nismo mogli oskerbeti svojim gojencem. In še v večji nadlogo se je hotla pri eni naših hiš streha podreti. Vendar zavoljo nesreče nismo bili maloserčni in se nismo dali motiti ne v vsakdanjih opravilih in tudi ne v šolskem redu. Če pomislimo na to hudo poskušnjo, ki je trpela več mescev, in na druge že prestande nadloge, moramo ljubega Boga iz globočine serca ponižno zahvaliti, ker nas je v tej tuji deželi že toliko lét preživil. V resnici je težko razumeti, kako neskončna previdnost Božja pripravlja potrebne pripomočke svojim služabnikom, kateri, dasiravno nevredni, so vendar pripravljeni njegovo sv. voljo spolnovati. Bog nas ni zapustil v onem žalostnem stanu, ginil je serca naših dobrotnikov, izmed katerih so nam nekteri poslali nekaj denarja, drugi raznih cerkvenih reči in tkanine. Nismo sicer zmožni povrniti našim darovalcem dobrotljivosti in skerbnosti; ali njih imena so zapisane globoko v naše serca, zato nam morajo biti tudi na ustnicah, kadar pošiljamo k Bogu svoje slabe molitve.

Dasiravno si na vso moč prizadevamo tudi katoliško-bulgarskim naselbincem po zelo raztresenih vaséh s podukom pomagati, v revni stolni cerkvi na predmestji Kyryšani Božjo besedo oznanovati, celo tukajšnjim nemškim železniškim vradnikom v njih jeziku pridigati, — se vendar vse naše upanje za sv. zedinjenje vstanovlja na izrejo bulgarske mladine. Kolikor bolj zdaj politične razmere napredku in razširjanju sv. zedinjenja sovražno nasprotujejo, toliko bolj nam je skerbeti za izobraženje tistim, ki se imajo zanašati kot hrabri in zvesti borivci poganjati za katoliško resnico.

Sedanji čas je kakor doba razdjanja: „Tempus destruendi“. Vpliv katoliških evropskih vlad je v tej deželi, da se Bogú smili, dokaj opešal. Dokaz temu je bulgarsko zedinjenje s katoliško Cerkvijo, ki se v začetku ni dosti podpiralo, ravno tako tudi zadeva armenških katoličanov in versko gibanje lanskega leta v Macedoniji, ki bi se bilo bulgarskemu samosvojnemu eksarhatu lahko vtric stavilo. Temu v verskih zadevah brezvspešnemu vplivu katoliških vlad na Turškem stoji nasproti neomejen in mogočen vpliv protikatoličanov. Zdaj nam je toraj treba sterpeti in mirno čakati vgodnejšega časa. Zdi se nam, kakor bi previdnost Božja rabila sovražnike sv. Cerkve v njih lastni pogin. Jasno vidimo, kako je mogočni (razkolniški) patrijarhat v Carigradu po samosvojnosti bulgarske hierarhije (razkolniške cerkvene vlade) opešal, če tudi ne govorimo o obširni spridenosti greškega (razkolniškega) klera, ki je dan danes znana vsemu svetu. Toda v tem trenutku se ne pečamo s tim, temveč z novo hierarhijo bulgarske narodne (ločene ali razkolske) cerkve, ktera si prizadeva doseči svojo popolno vredbo. Ta nova verska vravnava, stoji komaj nekoliko lét in že se bliža svojemu koncu, kakor je viditi; med njih duhovstvom vladajo zopet tiste zlorabe in nevednost; če tudi se po nekterih krajih nevednost manjša, se pa v nemarnosti in brezbožnosti le pot odpira; bulgarske (razkolniške) šole se namreč le

malo pečajo za to, da bi mladino keršansko izrejevale. Če tudi je katekizem ali svetopisemska zgodovina tu pa tam v šolskem načrtu zapisana, se godi le bolj zato, ker se ti predmeti po evropskih šolah učijo. V resnici se pa katekizem ali skor nič ne uči, ali so pa učeniki tega imenitnega predmeta neduhovni, navadno brez vse vere, kateri tako imenovano „pravoslavnost“ (razkolniki sami sebe imenujejo „pravoslavne“, dasiravno to niso) rabijo kot pomoček za politiške namene.

Tudi ves eksarhat je napolnjen z ravno tem duhom, zakaj iz gotovega vira vemo, da večina škofov eksarhata (to je, odločenih od carigradske cerkve) nima skor nič keršanske vere. Bulgarsko ljudstvo je vsled nevednosti zabredlo v grozovite vraže: vendar ima še poglavitne verske resnice, pa gotovo iz notranjega čutka ne zaupa več do eksarhata in ga le še zato pripoznava, da bi zopet ne prišlo pod gerški jarem; tudi se ta samostojnost prikupuje njih narodnemu čutu. Ob enem pa menda tudi dobro čuti, da ta verska podoba ne zadostuje njih vestnim potrebam. Prišel bo čas, ko bodo Bulgari mogli spoznati potrebo resničnega verskega prenovljenja, da se po razkolništvu zašlo ljudstvo čisto predrugeči. Potem naj bi le bili delavci pri rokah; in aposteljni naj shajajo iz bulgarskega naroda samega, ker potem bo prišel čas zidanja, „tempus aedificandi“.

Dasiravno nam je sedanjí čas nevgoden in denarstveni stan misijona ne naj boljši, se vendar naš revni, pa z blagoslovom namestnika Kristusovega podpirani vstav vsaki dan bolj razcveta. Reči smemo v svojo tolažbo, da smo v dvanaajstih letih, kar biva naš misijon, če tudi ne znamenitega, dosegli vendar resničen in dragocen vspéh.

Šest bulgarov je bilo po daljšem ali krajšem, po okolišinah tudi triletnem pripravljanji posvečenih za mašnike in zdaj goreče delajo za sv. zedinjenje. Te dni je bil zadnji med njimi v naši jutrovske kapeli posvečen, in en dijakon iz Macedonije nadaljuje še svoje učenje. Trije učenci iz našega bulgarskega vstava se šolajo zdaj v propagandi v Rimu, in pet drugih v našem domačem vstavu izučenih mladih ljudi dela že pri šolstvu. To je brez dvoma le majhen vspéh (Nam se ne zdi ravno majhen. Vr.), ki pa nas vendar k še večí delavnosti spodbuja in nam v raznih zepernostih daje upanje Božjega blagoslova.

Naša šola, ki biva šest lét, in se je pričela s tremi dečki, se je pomnožila in ima zdaj čez 40 gojencev iz petnajst raznih krajev v Traciji in Macedoniji. Razkolniški Bulgari sami prosijo za sprejetje svojih otrok, dobro vedočí, da morajo biti izrejeni v katoliški veri; toda zaradi malih pripomočkov smo prisiljeni skor vsaki dan prosičim dečkom sprejem odrekati. Ko bi nam bilo moč notranjo šolo razširiti, da bi sprejeli zmožnejše razkolniške otroke, ki jih pogosto k nam vodijo iz mest in vasi, bi s časom odgojili lepo število katoliške mladine, ki bi o vgodnem času kot razširjevalci sv. zedinjenja zamogli biti pravi aposteljni v svojih krajih.

Vse svoje zaupanje stavimo v Božjo previdnost, ki nas je sem poklicala, in nam bo dala gotovo še več dobrotnikov, da bomo z Božjo pomočjo zamogli vedno več število otrok sprejemati in jih v katoliški veri izrejevati.

Zamorska deklica.

Izgled imenitne bogoljubnosti.

(Dalje.)

Mesca svečana je prišel dobri o. Olivieri z dvema majhnima zamorkama, ki smo ju želele. S škofovim

dovoljenjem je prišel v samostan našo majhno bolnico obiskat. Ko je zagledala svojega ljubega dobrotnika, je točila solze veselja, potem je objela novi tovaršici in veselo zaklicala: „O kolika sreča, dve majhni zamorki več za nebesa!“ In od tistega trenutka je bila jima prijateljica, srednica in učenica. Če je kateri tih ubogih neverških deklic katerikrat ušla kaka napčna beseda, jo je precej krotko opomnila: „To ni lepo. Tako govori Arabec, ker še ni keršen; kristjan, ki ima Jezusa v sercu, ne govori takih beséd. Vidve, ki vaji je ljubi Bog tu sem pripeljal, se morate učiti govoriti, kakor kristjani govoré, ki ne rečejo slabe besede“.

Kadar ji je bolezen količkaj pripustila, se je usedla po koncu in je razlagala svojima učenkama katekizem, ji učila brati in pobožno k Bogu zdihovati, zlasti pa moliti za milost sv. kersta. Tirjala je od nji natančnost, snažnost in lepo vedenje; rekla je: „Bog vse vidi“.

Pomlad je bila sicer nekaj bolj vgodna njenemu zdravju, pa so jo vendar mogli v postelji obhajati. Praznik sv. Jožeta je bil blizo. Malo dni poprej je bila Jožefina prejela angeljski Kruh. Serčno je hrepenela ga tudi prejeti na dan svojega sv. pomočnika. V njeno veliko veselje so ji uslišali prošnjo. Od veselja ni vedila kaj početi in je rekla v predvečer zakristanki: „O, ko bi ti vedila, kako mi serce bije! To noč ne zaspi! O Jezus, stori, da bo kmalo dan, da prideš v moje serce!“ Med temi besedami je držala roke križem na persih.

Popoldne med pridigo jo je mogla sestra, ktera ji je stregla, za trenutek zapustiti. Vernivši se najde Jožefino v postelji sedečo s povzdignjenimi rokami. Njen glas je bil tako krepek in njeni zdihljeji tako serčni, da bi bil človek mislil, da vidi nebesa odperte: „O sv. Jožef, o sv. Jožef!“ je klicala, „kako si lep! — O Jezus! o Marija! — O vi vsi angeli svetega raja, kako ste lepi! — Sv. Jožef, pridi hitro po-me, pelji me v nebesa! Kar ni mi več tukaj ostati; — v nebesa, v nebesa, v tvojo družino! — Tam je vse lepo! — Nobene bolečine več! Zmiraj Jezusa gledati, Marijo gledati, tebe gledati, ss. angele gledati! Ne več potrebe imeti jesti in spati! Vedno se veseliti, vedno! Pa, o sv. Jožef, ti veš, da drugo leto na tvoj praznik nočem več tukaj biti! Tvoj praznik hočem s teboj v nebesih obhajati!“

Nekega dne mi je rekla deklica: „Mati, imam ti nekaj povedati, kar mi je prav pri sercu, pa se bojim, da ne boš s tim zadovoljna. Potem imej poterpljenje, rada storim, kar hočeš“. „Kaj imaš, ljuba moja?“ „Rada bi Materi Božji obljubila, da bi bila višnjevo oblečena, če ti je prav.“ „Kdo te je pa na to spomnil?“ „Nobeden, nobeden, moj angel varh mi je rekel.“ „Pa zakaj hočeš to obljubiti?“ „Da bi mi sv. Devica dala milost, v tem letu umreti in k nji v nebesa priti, ali pa toliko ozdraveti, da bi mogla sestram služiti. Tako rada pomagam sestram.“

Mislila sem, da moram dovoliti njeni želji. 8. grad. je bila v višnjevo obleko oblečena. Vsa je bila srečna v tem oblačilu. „Sveta Devica“, rekla je, „mi je dosegla milost, njeno obleko nositi: pozneje mi bo dosegla še večí milost, da bom nosila sv. oblačilo in sv. tančico. Ljuba sv. Devica, Ti si v resnici moj naj boljši Mati!“ — „Vedno bom nasledovala ljubega Jezusa“, je rekla enkrat po sv. Obhajilu, ktero je bila po velikem prizadevanji prejela. „Moli za me“, je rekla svoji strežnici, da bom tudi jest večkrat na Jezusa mislila. Na kaj vendar misliš, če ne misliš na Jezusa?“ — Neprevi doma je prišla neki dan sestra v sobo. Našla je deklico s povzdignjenimi rokami in proti nebu obrnjenimi očmi. „Kaj delaš?“ jo vpraša. „Molim za Arabce.“ Močno so

se ji smilili ubogi grešniki, in večkrat je darovala za njih zveličanje svoje bolečine.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Železnikov, 14. januarja. (*Nekoliko črtic o t. o. Klemenu Jelenc-u.*) (Dalje.) O sklepu šolskega leta 1869 dokončal je rajni g. o. Klemen bogoslovske študije, in odposlan je bil od svojih višjih kot začasni profesor na gimnazijo v Novo mesto. Da je ondi storil vse, kar je od njega zahteval poklic, prepričan sem popolnoma. Med čase njegovega službovanja kot gimnazijski profesor spadajo taisti dnevi, ko je bil prišel v šolskih krogih dobroznani nadzornik Holzinger ogledovat Novomeške latinske šole. Pričelo se je bilo namreč delati takrat na to, da bi se vse gimnazije izročile v odgojo svetovnim učnim močem. Gospod Holzinger menil je menda najti v Novomestu marsikaki narobej; pa močno se je bil opekel. Bilo je vse ravno nasprotno, in to v tako odličnem redu, da se je sicer jako strogi, pri tem pa vendar pravični mož ob sklepu inšpekcije boje o nazočnosti vseh gg. oo. profesorjev sam jasno obtožil: „Prišel sem s predsodki v Novo mesto, pa očitno moram spoznati, da so mi odpadli!“ Ker je pa bilo vendar v kljub temu kmalo za tim več svetovnih gg. profesorjev na novomeški gimnaziji vmesteni, je bil g. o. Klemen poslan za malo časa k glavnim ljudski šoli v Brežice, od koder se je vendar kmali v „mesto“ nazaj vernil.

L. 1871 beremo ga v škofijskem šematizmu imenovanega „subaidarius“, t. j. namestnik. Po mojih mislih vendar bi mu bil dokaj bolj pristil naslov „missionarius“, kar je bil prav za prav tudi, in sicer v pravem pomenu te lepe besede. Koliko je on storil za duš izveličanje v spovednici edino le v domači samostanski cerkvi Novomeški, zamogli bi drugi bolj natančno povedati kot jest. Zapišem naj tu le en sam dokaz. Eden njegovih bližnjih sor. dnikov pravil mi je, ko ga je enkrat kmali o pričetku velikonočne spovedi obiskal, vidil je pri njem celi predal spravevanjskih lističev, katere je bil rajni že s spovednimi zamenil. „Da bi nekoliko svojo vedelželnost vpokojil“, djal je moj poročevalec, „vzel sem jih toliko v roke, kolikor se jih obseže s konci perstov ene roke. In med tem malem številom našel sem listke deveterih far.“ Sploh je imel boje v spovednici toliko zaupanja, da dohajali so k njemu celo čez meje domače dežele iskat dušnega zdravila.

Kako vneto je govoril in pripovedoval rajni o svojih pogostnih duhovskih izletih po raznih farah na Dolenskem, kjer je mnogo mnogo spovedoval in pridigoval, ni lahko izreči. Spoznati se je zamoglo prav lahko iz njegovih besed, da so mu bili taki izhodi naj prijetnejši opravila, ob enem pa pravi dnevi nebeške žetve. Potrebno priljubljeni kraji so mu bili: Trebno, Podgrad in št. Jernej; o teh mi je največkrat rad kaj pripovedoval. Ljudstvo ga je povsod posebno čislalo, kamor je prišel, in včasih celo ni bilo brez šaljivih prizorov. Tako mi je n. pr. pravil, ko je enkrat (menda v Žužemberku) na novi maši pridigoval, prišel je po cerkveni slovesnosti, ko so že pri mizi sedeli, neki priprost možak, ga je vrn poklical, ter ga tako-le nagovoril: „Gospod pater, lepo jih prosim, naj mi prodajo današnjo pridigo. Prav rad jim dam za njo en grōš!“ Posmehovalno ugovarjanje rajnega, da je pridigo v naglici sestavljal, in bi je on (prošnjak) berž ko ne še celo brati ne mogel, tolmačil je mož tako, da mu rokopisa le dati noče, toraj je še bolj nadležno tiščal vanj-ga, rekoč: „Gospod, jih

prosim, naj mi jo dajo; dal bom zeksar (desetico) za njo!“ —

Z novim letom 1874 najdemo rajnega g. o. Klemena pomočnika g. ravnateljevega na glavnih ljudskih šolah v Novem mestu; jesenski čas pak je bil poklican po svojih višjih v ljubljansko deželno bolnišnico kot dušni oskerbnik. Čuli so se sicer sem ter tje glasovi, da je ta služba za šibkega gosp. o. Klemena težavna; ali blagi pokojnik ni poznal druge volje memo one svojih gg. prednikov, in kako z veseljem in zvesto je skoz ves čas taisto spolnoval, vé vsaki, kdor je z njim živel in služboval, ali pa ga tudi le opazoval iz daljave. Dodam naj pa oziroma telesnih moči tu tudi opazko, da po mojih mislih rajni kratkomalo ni bil tako slabotnega trupla, kakor se je dozdevalo, ampak medlino njegovo sem pripisoval jest vedno le nenavadnemu zatajevanju ter mertvenju samega sebe, in prav čisto nič tudi ne mislim, da bi se bil o tem kaj motil. Bil sem mnogo-krat z njim skupaj pri kakem obedu, večjim ali manjšim, pa skoraj vseh sem se prepričal, da jedel in pil je le za naj večjo potrebo, in da je v tem oziru pri njem naj nadležnejše prigovarjanje le kaj malega zdalo.

Kar duhovno delavnost rajnega o. Klemena v Ljubljani zadeva, ni spolnoval on edino le tega, kar mu je velevala izročena služba, ampak ves svoj prosti čas prepuštil je strežbi onih, ki so njegove pomoči želeli ali potrebovali. Pomagal je tako rad v spovednici in na prižnici, da je z vso pravico z rajnim g. kuzozkofom Slomšek-om vred zaslužil častni naslov: „splošni namestnik“. Od zjutranje 4. ure, o kateri je redoma vstajal, pa do desetih zvečer, ko je šel zopet k počitku, ni si dal miru in oddiha; — po dnevi je bil tudi le malokdaj najti v svoji sobici, in če je bil doma, gotovo je sedel ali pri knjigi, ali pa pri pisanji. Za spovedovanje v domači samostanski cerkvi je bil o prostih časih pripravljen vsaki trenutek, — celo med kosilom ali med večerjo; in da je njegov trud rodil obilno sadu, priče so bile obilne povračila in poravnanja storjene škode, ki so šle skoz njegove roke na svoje mesta.

(Konec prih.)

Iz teržaške škofije, 14. svečana. — „In memoria aeterna erit justus.“ — Leto in dan je preteklo, odkar smo grenke solze točili pri mertvaškem odru nepozabljivega Jerneja Legata, škofa teržaškega in koparskega. Kako je bil rajni splošno spoštovan, časten in ljubljén, to se je pokazalo pri njegovem pogrebu, kakor je bilo lani v „Danici“ povedano. Da se občno spreštovanje še bolj djansko pokaže ter potomcem oznanuje, se je sklenilo, da hočejo ljubljénemu pastirju in očetu spominek postaviti. Znano je, da si je pokojni v Terstu pri kapucinarjih svoje zadnje prebivališče izvolil. V raki na levi strani od vhoda v cerkev počiva truplo škofa Jerneja. V svoji oporoki on sam pravi, da želi po smerti pri tistih počivati, ki so se ga že v življenji kakor sobrata v svojih priprošnjah spominjali, katerih mu tudi po smerti gotovo odrekli ne bodo. Bil je on vtemelitelj kapucinarskega samostana v Terstu, tedaj si je tudi tam izvolil mirno počivanje.

Kmaló po pogrebu začeli so se nabirati darovi za spominek. Naj prvi so bili duhovni Dolinske dekanije in za njimi drugi iz vse zedinjene škofije. Ali ne samo duhovniki, tudi drugi so radi prinašali svoje grošice za vredno delo. Slovenci, Hrvati, Italijani in Nemci, sinovi teržaško-koparske škofije, so brez razločka po svoji premožnosti z manjšimi ali večjimi darovi kazali ljubezen do svojega umerlega dušnega pastirja in želeli počastiti njegov spomin.

Naj bolj so se odlikovali Teržanji in Koparčani. Nabralo se je 2469 gl. in 73 kr., izmed tega od du-

hovnov 1442 gl. 22 kr., od svetnih pa 1027 gl. 51 kr. Spominek Jerneja Legata je: lična kapelica pri kapucinarjih nad njegovim grobom s prav lepim altarcem iz kararskega črnega in belega okusno obdelanega marmorja.

Obris za kapelo in altar je dal inženir dr. Righetti, delo je zidarja Fabris-a in kiparja Bottinelli-a. Sliko za altar, ki predstavlja Jezusa dobrega Pastirja, ki rešuje zgubljeno ovco iz ternja, je izdelal Ferdinand Quajati, duhovni pomočnik pri Devici Mariji Pomočnici v Terstu. Vse, kakor smo rekli, je prav lepo in kusno, mojstersko delo. Na evangelijski strani altarcja je vzdian kamen (marmor) s sledečim napisom:

IN HOC SACELLO CHRISTO BONO PASTORI DICATO
CLERI POPULIQUE SUPPETIIS EXSTRUCTO
QUIESCUNT OSSA

BARTHOLOMAEI LEGAT

PIETATE INDUSTRIA DOCTRINA CONSTANTIA
ET SUMMA IN PAUPERES LIBERALITATE
PRAECLARI EPISCOPI TERGFST. JUSTINOPOL.
TAM A SUMMO PONTIFICE QUAM AB AUG. IMPERATORE
MAGNIS HONORIBUS DECORATI
LXVIII AETATIS XXVIII PONTIFICATUS ANNO
INTER UNITAR. DIOECES. AMOREM ET LUCTUM
DIE XII FEBRUARII MDCCCLXXV DEFUNCTI
ET HEIC UBI IPSE OPTAVERAT DEPOSITI
SISTE VIATOR ET ORA.

Ta lepi in pomenljivi napis sestavlja je znani pošteni dr. Loser.

Na dan obletnice se je spominek odkril. Na novem altarcju so se od 6.—12. dopoldne opravljale za rajnega neprenehoma ss. maše. O poli enajstih so bile pri kapucinarjih bilje in potem slovesna sv. maša. Cerkev je bila ljudstva polna, posebno pri veliki sv. maši.

V stolni cerkvi so bile tudi bilje in ob desetih slovesna črna maša, ktero so opravili sami sedanji škof Jurij Dobrila in tako pokazali, da zares cenijo blagi spomin svojega prednika. Ljudi je bilo v stolni cerkvi toliko, kakor navadno ob nedeljah; mestni župan in nekoliko mestnih svetovalcev, kakor tudi načelniki mnogoverstnih tukajšnjih vradnij so se vdeležili te slovesnosti, kar je posebno hvale vredno.

Spominek, ki časti toliko ljubljene škofa Jerneja, kolikor té, ki so se posebno in djansko trudili, da se postavi, bode še prihodnjim časom kazal, kako verno ljudstvo vé čislati lastnosti, o katerih govori gori omenjeni vzdian napis.

V tej kapelici, posvečeni Kristusu dobremu Pastirju in za katero je duhovščina in svetovščina potrebne stroške zložila, počivajo kosti Jerneja Legat-a, škofa teržaškega in koparskega, kterega so kinčale pobožnosti, marljivost, učenost, stanovitnost in naj večji darežljivost do ubogih, zavolj kterih lastnosti je bil z očitnimi znamenji odlikovan in počasten tako od sv. Očeta, kakor tudi od Njih Veličasti presvitlega Cesarja.

Umerl je 12. februarja 1875 v osem in šestdesetem letu svoje starosti, potem ko je 28 lét zedinjene škofije vladal; ljubljene in po smerti objokovan od vsih.

To mesto si je on sam za zadnji počitek izbral. Popotnik obstoj in molí.

Iz Štajerskega, 8. svečana. Letošnja zima je brez konca in kraja, tudi precej ojštra; pri nas je bilo 19 stopinj mraza, travniki z žitnim poljem so bili z ledenim snegom pokriti; v soboto, nedeljo, včeraj in tudi danes je pa močno snežilo, da človek ne more nikamor. Govorí se, da so žita hudo terpele, še slabše je pa za občutljivo vinsko tertó, vseskozi z merzlim ledom okovano; posebno tam, koder je lani tako huda toča vse razbila, je mlado tersje pozeblo; pravijo, da je čisto proč. Za klajo in steljo gre že hudo, derv za kurjavo pomanjkuje, zaslužka ni, veliko revežev še solí pri hiši

nima; pomanjkanje denarja je silno, še pri nas ljudje vpijejo, dasi vendar v Konjicah hranilnico in tukaj v Ločah posojilnico imamo, še huše je pa drugod. Živina se ne more v denar spraviti, še manj pa vino, ki ga celo iz vinskih goríc voziti ni moč, ker je vse ledenato. Kamor koli se človek ozre, se boče vresničiti, kar sem v otročjih letih slišal, da bojo prišli časi, ko bojo trije kmetje ene hlače nosili. To pa ni čuda, kajti če ljudje Boga zapusté, jim Bog pošilja strahovanja! Taki so blagri brezvernega liberalizma.

Za našo farno cerkev je pobožna gospodičinja Henrika Langusova iz Ljubljane dve tabli: „naše ljube Gospe presv. Serca“ in sv. Alojzija, od bratovske družbe naročene, prav izvrstno in cenó naslikala; če jih bolj gledamo, lepši so. Bodi zato vsem priporočena, ki kaj tako lepega za svojo cerkev potrebujejo. To naznamo z lastnega nagiba.

Kaj lepih podobíc, „sv. Jožef varh Jezusovega Serca“, smo po g. Gerberju dobili iz Pariza za bratovščino sv. Jožefa, in smo začasno združeni z Dunajsko materjo bratovščino, katero tam vodi g. dr. Dekert.

J. V.

Zastran mijonskih sporočil ranje. P. J. Valjavca.

(Konec.)

Misijon v Žužemberku.

Blagoslovi presv. Serca Jezusovega v Teržici.

Milostna devetdnevica sv. Frančiška Ksaverja.

Blagoslovi presv. Serca Jezusovega v Podbrezjah.

Blagoslovi presv. Serca Jezusovega v Leskovcu.

Misijon v Gôrjah.

Blagoslovi presv. Serca Jezusovega na Jančem.

Strelna iz jasnega (izgnanstvo iz Repenj).

Pesem v slovo od Repenj.

Po izgnanju iz Repenj.

Izlet k Mariji v Novi štífti.

V Vodica in Žabnici pri Loki sredi grudna 1873.

Blagovica, Zali log.

Sv. poslanje v Ukva na Koroškem.

Misijon v Žrečah poleg Konjic na Štajerskem.

V Dražgošah.

Na Šmarni gori.

Vabilo za administratorja v Polje.

Drugi izlet v Dražgoše.

V Smleškem gradu.

Kratko ponovljenje pri Mariji Snežni na Veliki.

Pri sv. Petru na Peravi pri Beljaku.

Duhovne vaje na Peravi.

Blagoslovi presv. Serca Jezusovega pri Šentjurgerti na Pohorji.

Izlet na Gorenjsko. Na Bledu.

Blagodari Božjega Serca pri Mariji v Novi štífti.

Praznik Marijnega preč. Serca na Šmarni gori.

Blagoslovi Božjega Serca na Češnjicah.

Pri Materi Božji v Rušah nad Mariborom.

Blagoslovi Božjega Serca v Sorici.

Blagoslovici Božjega Serca na Prežganjem.

Pervič v Javoru pod Ljubljano.

Blagoslovi Božjega Serca v Štangi.

Blagoslovi Božjega Serca v Ljubnem na Gorenjskem.

Blagoslovi Božjega Serca v Tinjah.

Slovengradec. — Naš Školastik. — Gospod gozdnar in njegova gospa. — Osup. — Okrajni poglavar se pokaže.

Božični prazniki l. 1874 v Javoru.

Opomba. Večina teh naznanil ima po 4 strani v obliki papirja za pisma, pisano je zelo stisnjeno pa rasločno. Ves rokopis ima kacic 400 strani omenjene oblike. Le en sam važen oddelek obsega 17 pôlic.

Razgled po svetu.

Kaj bo iz tega? Tako se zdaj naj večkrat praša. Eden američanskih listov meni, da 1876 utegne biti hudo leto, ako znamnja ne lažejo. Pravijo sicer, da zadnjikrat (blezo 1829) po tolikem snegu, kakor ga je letos, je bila dobra letina. Bog daj tudi letos!

Kaj pa na političnem polju? Imeniten lašk diplomat je undan v zaupljivi družini neki rekel: „Ako bi Francija le še eno ali k večjemu dve leti imela mir, dobi čas, da se opomore in oboroži; imam pa terden vzrok se bati, da se ji ta odlog ne bo dopustil“. Kdo pa je bes, ki katoliški Franciji hoče mir kaliti? Sej Bismark je ravno undan tako lepo pravil, kakošni pohlevni jagujiči so Prusi, zadovoljni s tem, kar imajo, ter ne želé nobene vojke! Čudno. Amerikanec pa meni, da celo v Španiji bi prusak rad „posredoval“, ko bi le pričino našel, da v to deželo svoj nos vtakne. Ali ga ni pa že vtikal? Kaj ima frajmavarski dihur v tej katoliški deželi opraviti?! — In tisti „teutoburgissimi“, kakoršni tudi po Avstriji sem ter tje tičijo — ne preveč skriti, s kakošnim očesom prežé na nemško-avstrijske dežele? — Komu tedaj znamnja lažejo, ali unemu laškemu diplomatu, ali Bizmarku, to se ima pokazati.

Anglija tudi boje svoje vojaštvo na noge spravlja. Ima pa svoje poslove na Jutru, pa tudi na Večeru je potrebna straža.

Turško že davno psujejo za „mrtvega moža“, ki ga žugajo na spomlad v zdravilo vzeti. Če ne morebiti do smerti „kurirati“ in pa še za dediče se kateri naznaniti!

Amerikanski predsednik je mož vojaške lastnije in ima svoj dolgogled boje vedno nastavljen na Kubo in Mehiko, katoliški deželi, kjer bi rad „posredoval“. Vidi se tedaj, da večidel strele leté na katoliške dežele, in pa naj huje iz frajmavarskih taborjev. O američanskem vplivu v Palestini smo že zadnjič omenili.

Zraven tega političkega stanja pa vsled tolikih „švindelnov“ in polomov skor povsod hudo vré. Nastalo je veliko pomanjkanje in nadloge pri delavcu, rokodelcu in pri kmetu. Vzroki so znani.

Da se pri vsem tem še versko čutilo terpinov hudovalno žali, tega nočemo popisovati. Kaj bo iz tega? — Terdno smo prepričani, da v Božjih rokah so človeške osode: Bog obrni na dobro, kar svet na hudo obrača! Toliko smo si svesti, da poslednjič zmaga Cerkev, kakor vselej, in to je tolažilo vernikom, strela brezvercem.

Cerkvena vlada katoliška v začetku l. 1876. Vladajoči papež Pij IX so v 84. letu svoje starosti in v 31. letu vladanja vesoljne sv. Cerkve. Kardinalov je 57, katerih 8 je bilo izvoljenih od r. papeža Gregorija XVI, družih 49 pa od Pija IX. Po narodih je kardinalov 38 Italijanov, 6 Francozev, 3 Avstrijanci, 3 Španjci, 1 Portugalec, 1 Nemec, 1 Poljec, 1 Anglež, 1 Belgijanec, 1 Irec, 1 Amerikanec. — 92 sedanjih škofov in nadškofov je izvoljenih še pred Pijem IX. Preteklo leto je umerlo 6 kardinalov, 45 škofov in nadškofov; izvoljenih pa je bilo od Pija IX: 12 kardinalov, 98 patrijarhov, nadškofov in škofov. Med vladanjem sedanjega papeža od l. 1846 je umerlo 109 kardinalov, in 105 jih je bilo izvoljenih. — Patrijarških, nadškofovskih in škofovskih sedežev po vsem katoliškem svetu je 887; tacih sedežev

v neverških deželah, „in partibus infidelium“ (kar se navadno piše obkrajšano „i. p. i.“) je pa 259.

Nesramnost laških tolovajev v novi Italiji. „Eco“ Goriški pripoveduje naslednjo pošastnost. Med postajama „Domegliara“ in „Pescantina“, ko se je vlak zagnal, sta voz 2. reda odperla s silo dva človeka in se vanj zagnala. Bil je ondi sam Nemec Peter Lubick. Tega napadeta z umazanima in zakritima obrazoma ta dva potepuha, mu nastavita na vrat dolga noža z besedami: „življenje ali pa denar“. Popotnik hoče govoriti, hudo delnik pa mu ne pusti časa in začne ga zbadkati v vrat z nožno ostrino. Ustavljati se ni bilo mogoče; ni bilo drugega pomočka, kakor izročiti tolovajema pismovnjak z 2000 gl. bankovcev, pa uro z zlato verigo. — Pa to še ni dosti. Odperla sta na to še druge vratica ravno tistega voza. Tam pa sta naletela na odpor. Bil je v njem g. Karol Steinhauser s svojo lastno kuharico Ano Zatter. Razbojnika se prikažeta z nožema, bila sta pa sprejeta s silnim kričanjem. Ponavljata s strašnejšim žuganjem, ali popotnika se ne udasta. Eden tolovajev zavihti nož proti popotniku, serčna Ana pa puhne proti svojega gospoda in zagrabi hudodelnika za vrat. Prične se rovanje, v katerem je pogumna kuharica v roko ranjena. Med tem pa se približajo postaji in napadnika se bojita, da bi ne ostala jetnika. Natezata se torej izviti se in bežati, ker vedno vpitje bi bilo utegnulo priklicati konduktorje. V resnici se jima je pospešilo ter sta pobegnili. V Peskantini so trije potniki naznanili postajskemu glavarju in žandarjem, ki so se zdajci podali na iskanje razbojnikov.

„Monitore delle Strade ferrate“ piše, da poslednje tri mesce leta 1875 je bilo 28 napadov na železnice v gornji Italiji, katerih 13 v mescu vinotoku, 11 v listop. in 4 v grudnu. Po večem so bili kamni degani na tekoče vlake ter nekaj šip pobitih in zadeta dva popotnika (eden blizu Torina 2. listopada). Dva naj hujsi napada sta se zgodila mesca grudna blizu mesta Pize s nastavljenimi bombami, ki pa pri razpoku vender ni nobena človeka zadela, ampak le več šip je bilo razdrobljenih. Omenjeni železniški časnik pristavlja: „Napadi so obžalovanja vredni in skorej neverjetni sredi prebivalstev olikane dežele, kakor je naša“.

Lepe — ti „olike, lepe svobode nove Italije“! — „Unità“ v Torinu ima prav velikrat pri razbojniških dogodkih napis: „Italia dei ladri“. Zakaj še hujsi kakor to, so brigantovske pošastnosti in mnoge druge hudo delstva, ki jih časniki naznanujejo.

Francosko. Zakaj je francoski vojvod minister Decazes sovražljiv papežu in zakaj puša španjsko rogovilstvo „špancirati“ skozi francosko deželo zoper karliste, se zdaj pojasnuje. Ta človek sedi med višjimi mavtarjev, kar je bil tudi njegov oče. Ta mavtar je bil zapovedal, da je domú odjadrata francoska barka, ki je stala papežu v pomoč v Civitavekji. Najberže mu pa tudi njegovi popolibratje na Pruskem na pete pritiskajo k takemu počenjanju. Francozje, kakor vsi, ki mavtarske ljudi na višji stopinje volijo, so sami krivi, ako jih potem mavtarstvo tepta.

V Ameriki dela zdaj veliko hrupa huda zatožba zoper prostomavtarje. Pred kakimi 50 leti je nekov Vilijam Morgan spisal bukve, v katerih je obljubil razodeti vse skrivnosti prostomavtarske, ktere so mu kot udu prostomavtarskega reda vse znane. Predenj so pa bukve na svitlo prišle, je bil Morgan na hujskanje prostomavtarjev tatvine zatožen in zapert, ter siloma odpeljan. Čez leto in dan po tem dogodku se je v jezeru Ontarskem našlo mrtvo truplo; mislili so, da je Morganovo; od druge strani se je pa terdilo, da je to truplo nečega

Kanadca, po imenu Timoti Monroe. Reč je bila takrat vzbudila veliko šuma in je dala povod k dolgim obravnavam, ali je bil Morgan silovito umorjen, ali ne. Gotovo je, da je bil zginil in ga ni bilo več viditi, ravno tako tudi napovedane bukve o prostomavtarjih niso prišle na svetlo.

Na to staro dogodbo je zdaj zopet prišla govorica. Časnikar Weed je namreč Novojoškemu listu „Herald-u“ v dveh pismih vse natanko sporočil, kar mu je bilo o tem dogodku znano, ter je razodel prepričanje, da so Morgana silovito umorili njegovi tovarši prostomavtarji, ker je hotel njih skrivnosti razodeti.

Kakor Weed pripoveduje, so Morgana, da bi mu zabranili izdati bukve, najpred pod zatožbo tatvine prišli in zaperli v ječo na terdnjavi v Niagari; od tam so ga hotli spraviti proti daljnemu severu. Do tje je šlo vse zverstoma. Na to je pa precej prišla zapreka. Kanadski prostomavtarji so bili viditi bolj vestni, kakor njih „bratje“ v zedinjenih državah in so odrekli vsako pomoč pri Morganovem silovitem odpeljanju. S to njim zaupano rečjo so bili zdaj „bratje“ v zadregi. Dalje Morgana niso mogli v ječi obdržati; kar šine nekterim strastnim „bratom“ (mavtarjem) v glavo, Morgana umoriti in ga potopiti v Ontarsko jezero. Načert se je izveršil in nevarnega Morgana, ki je hotel nečloveško počenje mavtarskih „bratov“ na dan spraviti, se ni bilo več bati.

Brazilijska. Kakor na Pruskem, se je po prizadevanju prostomavtarjev godilo tudi v Braziliji. Škofe, ki se niso vdali zoperkeršanskim postavam, so zaperli in pregnali. Toda zadnji čas si je „kulturna borba“ skupila, česar je iskala. Novojoški cerkveni časnik ondodne zadeve popisuje tako-le:

25. junija 1875 se je namreč veliki mojster brazilijanskih prostomavtarjev, Viskonde do Rio Branco, ministertvu odpovedal. Z njim je padlo celo prostomavtarsko ministertvo od 7. marnija 1871, in to je bila prva stopinja k pomirjenju med cerkvijo in državo. Kdor je brazilijansko cerkveno borbo vedno spremljal, se temu propadu ministerskemu ne bo čudil. Že kmalo po obsodbi škofov iz Olinde in Pare se je med ministri vnel razpor, ker sta pravosodni in vojni minister zahtevala popolno pomiloščenje obsojencev in odstop od zopercerkvene politike, drugi so pa hotli po tej poti dalje iti. Ko se je po severnih pokrajinah začelo ustajško gibanje in je ljudstvo pokazalo, da za prenašanje prostomavtarskega gospostva nima zadosti poterpežljivosti in da je preveč katoliško, da bi si od države dalo vero vrvnavati, je ministerski predsednik tišal na to, da bi se rabile „določne vredbe“, da bi se vjeti škofje pregnali, civilni zakon vstanovil in postavil „državi zvest“ škofijaski oskerbnik v Pari. Dasiravno nerad, je cesar vendar mislil, da mora privoliti, in 18. junija se je senatu izročil predlog za novo vrvnavanje Parske škofije. Toda Rio Branco in njegovi mavtarji niso imeli viditi sprejetja tega predloga. Kakor drugod, so bili tudi v Rio Janejro mavtarski ministri na čelu dnarstvenim početjem, ki ubogo ljudstvo izžemajo. Zadel je pa ravno tiste dni polom banko, imenovano „Mana“, ktere poglavitna deležnika sta bila prekanjeni ministerski predsednik in minister za denarstvo, in s tem je bilo tudi njegove politične pomembe konec.

25. junija je poklical cesar novo ministertvo, kteremu na čelu je po imenu nek general, vojvoda Kaksiaski (Caxias), toda prava duša je minister za zunanje zadeve, baron Cotegipe. Ko se je to ministertvo 26. junija predstavilo senatu, se je vzdignil predsednik katoliškega društva brazilijanskega, Caharija de Goes Vasconcellos, ter je naravnost prašal, kako se novi mi-

nistri mislijo obnašati v verskem vprašanji. Odgovoril mu je Cotegipe, da gledé razmér do škofov in katoliške Cerkve ministertvo zboru še ne more dati določne rešitve. Toda po prejšnjih dobro znanih nazorih se anjih vladinih svetovalcev se dá zanesljivo sklepati, kako se bodo v prihodnje deržali in kakšnih vredb želijo. Ker je bil baron Cotegipe že od l. 1868—1871 ud ministertva, ktero je bilo vedno v naj veči edinosti s Cerkvijo, je bil odgovor dosti jaseu.

Da bi se zopet napravil verski mir, so se imele začeti obravnave s papeževim nuncijem (poslancem). Toda ta se je določno branil obravnavati, dokler ne bota oba vjeta škofa oproščena in ne bo splošno pomiloščenje poravnalo vsih nasledkov od mavtarjev sproženega cerkvenega razpora. Gledé obéh škofov je hotlo ministertvo odjenjati, le tudi zamotanih korarjev in duhovnov ni hotlo oprostiti vsih kazen in pravd. Nunciju se je zdelo potrebno to zahtevati. Tako in le tako je imelo biti pomiloščenje zares splošno in ne le samovoljno, pri posameznih izvoljenih osebah.

O tem so bile dolge razprave. Se vé, da se jih je vdeleževalo tudi politiško časništvo. V tem oziru ni bilo majhnega pomena to, da se je celo naj veljavniši časnik glavnega mesta „Journal do Commercio“ očitno potoeval za popolno in obširno pomiloščenje.

Konečno se je sklical tako imenovani deržavni svet, zbor, v kterega razun ministrov tudi gre cesarjevičinja, njen mož Gaston grof Eu, šest senatorjev in nekaj visokih, ne aktivno služijočih deržavnih vradnikov. Tukaj je bilo vse pripravljeno za pomiloščenje. Zlasti se je poganjal Gaston grof Eu za zatirano katoliško Cerkev.

Tako je nastal cesarski pomilostivni dekret od 18. septembra 1875. Tretji dan potem so se odperle vrata v ječah v S. Joao in na Kačjem otoku, in med nepopisljivim veseljem ljudstva sta prišla iz njih škofa Paraki in Olinški, škofijska oskerbnika Sebastijan Borges de Castilho in Camello de Andrada in mašniki, kteri so še z njimi terpeli dolgo britko ječo.

Tedaj je ponudil tudi nuncij obe roki k spravi. Prepovedi čez dobrodne družbe, na ktere se je ves prepir naslanjal, so za zdaj odložene, in o konečnem vrvnavanju razmér onih društev do katoliške Cerkve se resno razpravlja.

Milgosp. Vitalis, škof v Olindi, bo boje postal nadškof v Bahiji in škof iz Pare se preseli v Marianno, v pokrajini Minas Geraes.

Kaj pa pomaga cesarjevo „pomiloščenje“, če se po prostomavtarstvu v Braziliji skovane zopercerkvene postave v resnici berž tudi ne odpravijo? Po tako imenovanem „pomiloščenju“ bo cerkveni razpor tam ravno tako malo poravnau, kakor na Pruskem. Škofje, ki si niso svesti nobenega pregreška, nočejo biti pomiloščeni, temuč hočejo le imeti prostost v spolnovanju svojih duhovnih opravil. Pomiloščenje zamore biti le tam, kjer je hudodelstvo. In v sedanjem cerkvenem razporu, kteri so prav za prav tukaj hudodelniki? Odgovor: Vladar in braziljski ministri, ki s trinoškimi postavami Cerkev in njene služabnike preganjajo. Cesar Dom Pedro II je drugač boje dober človek in je po rodu in izreji katoličan. — Se vé, da po tem cesarskem pomilostivnem dekretu „kulturna borba“ v Braziliji še ni končana, če je tudi mavtarstvo po tem začasno dobilo udarec.

Drobne novice. Pruski deželni zbor, ki se je zopet pričel, bo med drugim obravnaval o gospodarstvu škofjskega premoženja. Tu bode frajmavtarjem zopet prilika žolč zoper katoliško Cerkev izlivati. — Rogovilež Gambetta je svojo togoto zoper katoliško Cerkev v nekem govoru v Lille-u zagovarjal s sklicevanjem na

Bismarka. Lepega — ti francoskega „naj večega moža“! Ne le konservativci, ampak tudi radikalci ga zato hudo šibajo; poslednji ga naznanujejo za izdajavca domovine. Rudečkarjem že ni domovina prva reč, kakor se eni radi bahajo, ampak rogovilstvo zoper Cerkev. — Sultan je po večem sprejel Andraševe nasvete za zboljšanje stanja keršanskega, toda hoče, da naj vlade po svoji obljudi si prizadevajo za umirjenje vstajnikov; vstajniki pa boje vse odbijajo in nočejo miru razen le s pregnanjem Turka s slovanske zemlje. V tem utegne biti voz, ki se bo na spomlad presekoval. Med tem pa se Turk strašno nateza, da bi sam vstajo udušil; iz Nemčije je zopet prišlo 50 kanon kruparic, vojaštvo se neprenehoma na noge spravlja itd. — Tudi egiptovski namestni kralj ni zadovoljen s tim, kar ima; nedavno si je pridobil nove zemlje v Sudanu; zdaj pa naznanujejo, da so egiptovske kerdela posedle abisinsko okrajino Hamazin. — V Ekvadorski republiki je namesto Garcia Moreno-ta, ki so ga nesramni frajmarvarji potuhnjeno umorili, izvoljen predsednik dr. Antonio Borreo. Prišel je v stoljni cerkvi na vstavo in je slovesno obljubil, da bo kakor pošten katoličan katoliško vero branil, vero katoliško, ki je olikujoča moč vesoljnega sveta. — Katoliška konservativna družba v Gradcu je poslala peticijo do cesarja, da naj tako imenovane klosterske postave ne poterdi. — Družba Marije Device za otenje (de Salut) na Francoskem je povabila francoske katoličane, naj obhajajo devetdnevnice za srečne volitve, in že skorej vsi škofje so se nasveta poprijeli. — V Florencu je umerl prav po katoliško, kakor je živel, slavni starašina Kapponi. Z njim je jenjala ravna linija sloveče družine tega imena.

Cret in sad zveste molitve.

Zahvala.

Naša ljuba Gospá presvetega Serca nam je poravnala prav zmedene družinske razmere, valed katerih je večkrat prišlo do hudih, in sitnih prepirov. — V neki drugi nadlogi je kar hitro pomagala, in v nevarni živinski bolezni na pomoč poklicana se je naglo na boljši obrnilo. — Bodi Ji tukaj valed storjene obljube naj priserčnejši zahvala hvaležno izrečena.

V Šent-Vidu nad Ljubljano, 10. svečana 1876.

M. T.

Prošnje.

Št. 1. Oče osmerih majhnih otrok, prav nevarno bolan, je od lastne skerbeče žene naj serčnejše bratovšini v molitev priporočen.

V Ljubljani, 13. svečana 1875.

M. Sterniša.

Št. 2. V zakonskih zadevah se trije z Dolenjskega priporočajo vsi bratovšini v molitev.

Št. 3. Na telesu in na duhu bolna, pomoči prav potrebna žena z Dolenjskega lepo prosi za bratovsko molitev.

Št. 4. Iz Štajerskega. Od vseh krajev dohajajo tudi do nas velike djanja milosti Božje, katere Bog po mogočni priprošnji „naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega“ skazuje tudi neozdravljivim bolnikom. Zato je mati M. P., katera je s svojimi tremi hčarami tudi v to sv. bratovščino vpisana, svojo bolno hčer Ano, ko nobene zdravila nič ne pomagajo, Mariji naši ljubi Go-

spej izročila, in tudi vse ude te bratovšine lepo prosi, da bi svoje prošnje z njo združili.

Kakor bo to po „Danici“ naznanjeno, bojo z zaupanjem na bratovščino pomoč „devetdnevnico“ začele, in če bojo uslišane, zahvalo v povikšanje Marijne slave po „Danici“ naznanile.

J. V.

Št. 5. Duhovnik ponižno vsim udom bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca priporočuje v pobožno molitev Janeza — v veliki dušni zadregi za pomoč in razsvitljenje. — V zahvalo za to se jih bo pri sv. maši spominjal.

V Studenem 12. svečana 1876.

M. S.

Družbine zadeve.

Vsak prvi četertek mesca bo ob 6 sv. maša pri altari Naše ljube Gospé za vse tiste, ki se po „Danici“ ali kakor bodi v bratovsko molitev priporočajo.

Silno množenje bratovšine naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega vedno na novo kaže, kako prijetna, času primerna in koristna v duhovni in telesni prid je ta molitvena bratovščina katoličanom. Mesca prosinca je bilo zopet v bukve te podružnice vpisanih 1998 novih udov, in v 9 mescih pa 34.998. O pač je tudi potreba dandanašnji velikrat za-se in za bližnjega klicati: „O naša ljuba Gospá presv. Serca — za nas Boga prosi!“ Naj bi se vsi pridružili, sebi in vesoljni sv. Cerkvi prav veliko koristili s tem kratkim in lahkim zdihljem!

Častna straža.

Pod varstvom naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega, sv. Jožefa, sv. Frančiška Asiškega in sv. Frančiška Salez. ter zveličate Marjete Marije Alakok je ustanovljena pobožna molitvena družba, ki se imenuje: *Družba častne straže božjega Serca Jezusovega*. Od Pija IX z odpustki obdarovana in poterjena ter ustanovljena je na Dunaju v cerkvi „gospej dobrega Pastirja“. *Nadomestovanje nehvaležnosti toliko ljudi do preljubeznjivega Jezusovega Serca* je glavni namen. To se godi s tim, da si družnik izvoli eno izmed 12 ur na dan, katero v duhu posebej daruje Jezusovemu Sercu, kakor da bi bil na straži pred Tabernakelnom, pa brez naj manjši zamude časa pri svojih opravilih. Kakošne misli in kopenjenja naj obuduje itd., kaže posebna podoba s popisom, katero dobi pristopnik. Č. g. Jak. Dolenc, tajnik brat. Naše ljube Gospé, je počasten s pismom gorečnika, in zapisuje v to molitveno družbico ali bratovščino. Koliko pomagajo take lahne vaje, da se človek v duhu posvečuje in mnozihih grehov obvaruje, si vsak lahko misli.

Lepo delo za sv. Cerkev.

Veliko oseb se je zavezalo za sv. Cerkev in sv. Očeta, dokler se zmaga ne doseže, zmiraj tako-le opravljati. (Dalje.) Štev. 21. obljubi vsak teden eno opravilo k Marijnemu Sercu; — 22. vsak teden litanije Jezusovega presv. Imena; — 23. vsak teden 1 sv. mašo; — 24. vsak petek sv. Obhajilo; — 25. vsak teden litanije Naše ljube Gospé in rožni venček in sv. Obhajilo; — 26. vsak teden sv. mašo, rožni venček in sv. Obhajilo; — 27. vsak teden sv. Obhajilo in rožni venček; — 28. vsak teden sv. Obhajilo, sv. mašo in rožni venček; — 29. vsak teden sv. Obhajilo, sv. mašo, litanije in rožni venček Naše ljube Gospé; — 30. vsak teden rožni venček Naše ljube Gospé.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Svečan. — Februarij.

20. Nedelja II predpepeloična. Evangelij: „Pri-
lika od sejavca in semena“. (Luk. 8.) — Sv. Ešerij,
škof avrelijanski na Francoskem. Karol Martel je cer-
kveno premoženje grabil, da je z njim vojsko plačeval;
škof se je temu početju ustavljal, in zato je bil v Kolin
pregnan, kjer je v samostanu † 743. — Sv. Eleterij,
škof v Tornaku na Francoskem, je imel terdo vojsko
z Arijanci, in je bil od njih umorjen l. 532.

11. Ponedeljek. Sv. Eleonora, kraljeva vdova na
Angleškem. † 1272. — Zveličani Pipin, vojvoda v Bra-
bantu. † 646. — Sv. Peter, s priimkom „Movimên“, sprič.
v Damasku. Ko so ga nekteri mohamedanci v bolezn
obiskali, jim je rekel: „Kdor se ne poprime keršanske
katoliške vere, je pogubljen, kakor tudi vaš goljufni
prerok Mahumed“. Na te besede so ga umorili.

22. Torek. Stol sv. Petra v Antijohiji na Sirskem,
kjer je sv. Peter vesoljno Cerkev 7 lét vladal. — Sv.
Pipija, apostoljski mož, škof v Hierapolu v Frigiji. † v
2. stoletji. — Sv. Aristijon je bil po besedah sv. Papija
izmed 72terih učencev Gospodovih. † v Salamini na
otoku Cipru.

23. Sreda. Sv. Marjeta Kortonska, spokornica.
† 22. svečana 1297. — Sv. Peter Damijan, kardinal,
cerkveni učenik, spoz. † 1072. — Sv. Lazar, menih in
málar v Carigradu. Cesar Teofil, zatiravec svetih podob,
mu je bil ukazal z razbeljenim železom roke prevertati,
po Božji moči pa je bil čudovito ozdravljen, in je oderg-
njene svete podobe popravljal, poslednjič pa je v miru
zaspal v 9. stoletji.

24. Čertetek. Sv. Matija, izvoljeni apostelj na-
mesto Judeža izdajavca. † 64. letu po Kr. — Sv. Edel-
bert, prvi keršanski kralj na Angleškem, ki ga je bil
spreobernal in kerstil sv. Avgustin, kanterburški škof.
56 lét je kraljeval; † l. 616.

25. Petek. Sv. Valburga, hči sv. Riharda, sestra
sv. Vilibalda, škofa v Ajhstatu, opatinja. † 779. — Sv.
Cezarij, brat sv. Gregorija, škofa nazijanskega, prvi
zdravnik cesarja Julijana odpadnika, pod cesarjem Va-
lensom poglavar v Bitiniji. Po prejetem sv. kerstu je
kmalo umrl l. 369, in je vse svoje premoženje ubogim
zapustil. — Sv. Porfirij, škof v Gazi. Gl. Danico lansk.
leta. List 8.

Danes je mlaj ob 7. uri 18. m. zjutraj.

26. Sabota. Sv. Aleksander, patrijarh v Aleksan-
driji, je bil šel s svojim učenim dijakonom Atanazijem
leta 325 k vesoljnemu cerkvenemu zboru v Nicejo, kjer
so Arija obsodili in njegov krivi nauk zaverгли. † 326.
Atanazij je bil njegov naslednik. — Sv. Nestor, sprič.
in škof v Pergah v Pamfiliji, je bil po mnogih straho-
vitih mukah poslednjič križan l. 250.

Leto.

Kteri se bojé katoliške pratike in kteri ne?

Od papeža sboljšani koledar so bili sprejeli kato-
ličani, ne pa drugoverci, ki so se bali prave pratike
tako, kakor prave vere. Vender se sboljšanega koledarja
niso mogli za zmeraj ubraniti. Nekatoličani na Nemškem
so sprejeli Gregorijev koledar l. 1700, nekaj pozneje
tudi protestanški Angleži in Švedi. Rasi in Gerki se
deržé še zdaj Julijevega lažnjivega koledarja, zato pa
za celih 12 dni sadej za solncem in za nami šepajo.

Zmešnjava od tod je velika, ker njih število časov se
krega z vso Evropo. Ako n. pr. bereš rusko ali gerško
pismo, vradni list, kako dogodbo itd., moraš vselej 12
dni prišteti, da imaš pravi dan in čas.

Zato je bilo pred malo mesci brati, da poslednjič
se vender tudi Rus hoče poprijeti naše katoliške pra-
tike; vender sedaj je zopet vse tiho.

Bolj prekanjeni kakor uni so pa kerpači Klein-
mayr-Bambergove pratike, ki so pratiko z vsimi svet-
niki, prazniki, celo s posti, uzimali papežu in katoliča-
nom, dasiravno ta „čudna“ pratika papežu še počenega
groša ne privoši, pa tudi Bogu samemu hoče v gospodstvo
nad vremenom nekako drezati! Kakor kdo, ki ga huda
vést duš, namreč kmete praša tajé: če so hude ure res
vselej „kazen Božja zavoljo preganjanja keršanstva,
kakor vam duhovni radi pripovedujejo?“ (Kdo tako
pravi? Ali ne mar sploh zavoljo greha Bog pošilja
kazni?) Povedala nam je ta odveč „modra“ pratika
nekaj čisto novega, namreč: „Bog je pravičen, on ne
bo kaznoval pravičnega z grešnikom!“ Naj bi ta „kunštni“
pratkar prišel s kmetiči k spraševanju za velikonočno
spoved, — bi pač šel osramoten brez listka (cegelca)
skoz vrata, — zakaj vsak kmet vé, da na tem svetu
mora pravični z grešnikom vred terpeti: še le na nem
svetu bodo kozli ločeni izmed jagnjet. Ravno nasproti
je ubogi „Lazar“ na tem svetu stradal in drobtine po-
biral med tem ko je neusmiljeni „bogatin“ pri dobro
obloženi mizi jedel in pil, svoje pse pital, zaničeval pa
reveže in zasmehoval njih vero v previdnost Božjo. Ali
druga je bila na unem svetu! Zastonj je klical bogo-
skrnež: naj pride Lazar in mu ohladi jezik v pekoči
žeji. — Da si pa človek velikrat sam hudo nakoplja,
tega nihče ne tají.

Varite se torej „pratik“, ki k vam prihajajo „v
obleki katoliških svetnikov“ znotraj pa se izlevijo za
krive preroke.

Cerkveno leto.

Kakošen čas cerkvenega leta imamo sedaj?

S prvo predpepelnično nedeljo (Septvagezimo) se
je pričel že tisti oddelek, ki se imenuje „velikonočni
krog“, ker to nedeljo se začne priprava na prihodnji
post in na Veliko noč. Posvetni ljudje imajo predpust,
s katerim so dostikrat nevarnosti sklenjene; zato naj jim
služi naslednja pesmica v premislek.

Kuga — pohujšanje.

(Predpustnica.)

Divjá neusmiljeno bolezen kuga,
Kjer tá razsaja, veje zrak strupeni,
Na sto in sto jih pahne v hram perateni;
Nasledki nje so: réva, jók in tuga. *)

A še strašnejša je morivka druga,
Ki grozovito kuži, rópa, pléni;
Terdi, brezbožni so — trosivci njeni;
„Gorje, gorje!“ jim sam Zveličar žuga.

Zaganja v Jezusove se vertiče,
Naj lepši rožice gerdí in kvári,
Ki klile rajsko so v nedolžnem cvetu.

Zató Zveličar tvoj zastonj ne kliče —
Svarečega glasú ne zanemari:
„Gorjé zarad pohujšanja bo svetu!“

Radoslav.

*) Tudi letos že pripovedujejo prežalostnih nasledkov
nespametnega pustovanja. Vr.

Iz Ljubljane. Katoliška družba napravi 20. svečana o poli šestih zvečer svojim družnikom veselico s tombolo.

Ljubljanski Alojzijanci so bili 10. sveč. o poli sedmih zvečer pod vodstvom gosp. A. Försterja napravili prav izversten koncert, pri katerem so bili pričujoči tudi milostni gospod knez in škof. Oddelki za petje so bili kaj lepi in prav dobro izpeljani, n. pr.: Roma et Petrus; — Domovini; — Ciril-Metod; — Slava Slovencem; — Angelji in pastirji (staročeska); — Slava Bogu i. t. d.

Zahvala. Za novo cerkev Marije pomočnice na Pertovču v Selški fari, ki je imela skoz 6 leten sam mašni plajš, je nekaj dobrotnih rok v Ljubljani z naj boljši voljo, brez žali-besede, darovalo za dva nova mašna plajša, več sveč in šopkov, in neka dobrotnica lepo pregrinjalo pred vel. altarjem. V tem oddaljenem kraju se vender bere na leto že po veliko ss. maž, in sprosijo si ljudje posebnih dobrot; tako bode tudi enkrat po leti slovesna sv. maša za te dobrotnike, katerim bodi naj priserčniši zahvala in obilna pomoč Marije Pomočnice za njih dobrote.

V Ljubljani, 15. svečana 1876.

Uršula Šmid.

V Gorjah je 17. t. m. umrl v 76. l. svoje starosti posestnik Andrej Poklukar, oče deželnega poslanca dr. Jož. Poklukarja in brat dveh dobro znanih rr. duhovnov ljubljanskega kanonika Janeza Evan. in župnika Jožefa. Pokopan bo v soboto zjutraj. Naj bode tudi ta ud vse skozi spoštovane rodovine čitateljem serčno priporočen v molitev in blag spomin.

Iz Železnikov, 11. sveč. Kar omenja g. V. K., naj bo pa Vam poslal, ako misli kaj pisati (o r. P. Jelencu); jaz bi bil sicer tu ali tam še kako lahko reč pristavil, pa nadjam se, da se bo kdo drugi vender bolj obširnega popisa polotil. Če se pa ne bo, me pa toliko bolj veseli, da sem napisal ene verste, in da blaženi rajni ne bo prehitro pozabljen. — Snega imamo strašanske sile. Tu ga ljudje danes skor čez in čez kidajo s streh; na Rudnem je na kup stlačilo včeraj kmetu streho na hlevu, in ravno kar je bil Založan tukaj, ki mi je pravil, da tam gori je posul plaz žensko, da je umrla. Prišel je bil k zdravniku z dotičnim naznanilom. Volk se še vedno klati po naši okolici; pred malo dnevi so ga sledili v Smoljevi. Bog daj, da bi se ne pripetilo še kaj večjih nesreč.

Z Zaliloga, 11. sveč. Nad 70 let stari ne pomnijo toliko snegá, kot ga sedaj imamo, pa le še gre. Davi je bila neka dobra ženka — vdova — še pri sv. maši, potem je šla za živino po vode, pa jo je s sosednje strehe plaz zasul in v grapo vergel, da so jo komaj dobili in izkopali — že mrtvo.

Odbor Goriške katoliške družbe je sklenil peticijo poslati svitlemu cesarju, da naj ne potrdi novih postáv zoper kloštre in zoper katoliški zakon; — ravno tako tudi poslati adresu do kardinala Ledohovskega za njegovo rešenje iz Ostrovske ječe.

Iz Bosne. Večkrat se sliši prašanje, kako se godi, usmiljenim sestram v Bosni zdaj, ko je vstaja in upor proti Turkom? Neko pismo od 4. prosinca, ki nam je po prijaznosti izročeno, pravi: „Pri nas v Banjaluki je zdaj še dosti mirno; od drugod se marsikaj čuje. Se vé, da tako ni več kakor je bilo. Vendar mé smo čisto mirne, nikdo nam ne dela žalega, zato smo tudi brez straha. Jeseni pa je bilo res strašno gledati Turke, ki je njih vsaki bil strašno oborožen z vsakterim orožjem. Vsak večer smo se bale iti k počitku, ker vedno smo gledale na vse strani, če ne gori kje kaka hiša.

Kristjani, zlasti žene, so k nam hodile žalovat in popraševati: „Drage sestre, kaj in kamo čemo!“ Tolažile smo jih in govorile, naj se zročujejo v voljo Božjo, ki jih bode varoval in branil. Sedaj je res malo mirneje; ali kaj bode na spomlad, ne vemo. Tukaj smo štiri sestre, kakor navadno. Dve ste Štajerki, ena Hrvatica in jest hrabrena Kranjica.“

Kurent je bolan. Na Laškem je hudo zbolel naučni minister Bonghi; pa tudi neki Mavricij Quadrio, hud garibaldovec, že delj časa boleha. Ni čudo! Pravijo pa tudi, da „Kurent“ letos ima na Laškem hudo grižo. Pač lahko verjetno je to. Komu neki bi se ljubilo „pustovati“ v taci okolišinah, kakor so zdaj po Laškem? Samo sv. Oče so pri dobrem zdravju, ker tako terdno zaupajo v previdnost Božjo, da jih tudi naj manjši dogodbe prestresti ne morejo. Očitno se kaže nad njimi Božja pomoč po tolikih molitvah vernikov.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Preč. g. Fr. Anžlovar, kan. v Novem mestu, je umrl 8. t. m. Rojen je bil 24. kim. 1799 v št. Vidu pri Zatičini, posvečen 5. vel. travna 1839. R. I. P. — Č. g. Fr. Petrovčič gre iz Kočevja za kaplana k sv. Križu pri Kostanjevici; — č. g. Jak. Lebar pa od Stare cerkve v mesto Kočevje; — č. g. Mat. Videmšek gre za kaplana v koč. Reko. — Č. g. Jan. Križe se podá v pokoj. — Č. g. Mih. Bore, fajm. v pokoju, je umrl 8. sveč. R. I. P. — Razpisan je vsled smerti kan. Anžlovarja kanonikat v Novem mestu.

V Terzaški škofiji: Č. g. Jože Skerl, novoposv., gre za duhovnega pomočnika v Jelšan. — Č. g. Martin Šumberac-Šote za duhovnega pomočnika v Žmin.

V Lavantinski škofiji: Duhovni svetovalci Lavantinski so imenovani preč. gg.: Tomaž Rožane, dekan pri Sv. Magdalení v Mariboru; Joan Žuža, knz. škof. dvorni kaplan in konsist. tajnik v Mariboru; Fr. Ogradi, špiritval v Mariboru; Matja Stoklas, dekan v Marenbergu; Lovre Potočnik, dekan v Gornjem gradu, in Ivan Trampuž, dekan v Zaverčih. — Umerl je č. g. Janez Godina, duhov. svetovalac in Ruški župnik v pokoji, 12. t. m. R. i. p.

Dobrotni darovi.

Za napravo neozdravljivih v Ljubljani: Č. g. Prim. Peterlin 10 gl. (Priloženo je bilo 2 gl. za Kostov spominek.)

Za sv. Očeta: G. Ign. Klj. 1 gl. s prošnjo sv. blagoslova. — S hribov pri Gorici 1 gl. s prošnjo sv. blagoslova za zdravje ženi s 6 otroci. — Č. g. fajm. Frid. Hudovernik kupon za 2 gl. 10 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Č. gosp. Fr. Wald. v Bošt.: Poslano došlo; 37 kr. je odveč, tedaj velja za naprej. — Č. g. Prim. Peterlin: Poslano došlo in opravilo se bode vse po naročilu. — G. A. P. na Zal.: Božji blagodar za poslano! Vse naročeno se bode opravilo. — G. Ign. Klj.: Za knjigo „mis. sporočila“ se bode plačevalo takrat, kadar jo bode kdo kupil; za naročnike je prašanje le samo zato, da se zve, če bi se mogla v natis dati brez škode tistega, ki bo sprejel založništvo, ker marsikdo se zraven še opeče, ko daruje svoj trud za dobro reč.

 Današnjemu listu je pridjana četert pole.